

5. Audiovisual i mitjans de comunicació

1. Dades per al debat

- **Plataformes de vídeo a demanda.** Es constata que el català en les principals plataformes és, en més o menys mesura, anecdòtic (entre el 0,3%-1,2% depenent de la plataforma), segons un informe publicat el maig de 2020 pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC). En aquest sentit, es produeixen situacions tan sorprenents com ara el cas de Disney Plus a l'estat espanyol, on s'hi troben 93 pel·lícules en islandès, 374 en finès, 470 en noruec, i en català tan sols se'n pot trobar 42. Segons l'enquesta del GESOP del juny del 2020, més de dos terços dels catalans (el 68,6%) creuen que els poders públics haurien de garantir la presència de la llengua catalana.

- **Pressupost de la CCMA,** un que hauria de ser un ens motor de l'audiovisual en català. Segons un estudi de Mèdia.cat, l'Observatori Crític dels Mitjans impulsat pel Grup de Periodistes Ramon Barnils, el pressupost per la producció de la CCMA ha passat de 100 milions a 46,9 milions d'euros entre 2010 i 2020. Això afecta plenament a la capacitat de la corporació pública per produir continguts audiovisuals i seria una dels principals causes de la incapacitat de mantenir els estàndards d'oferta i qualitat de la producció en català als nivells de fa una dècada. A més, segons l'estudi, aquesta retallada afectaria altres qüestions cabdals com ara la compra de sèries d'èxit per al públic juvenil.

- **Oferta televisiva en català en general i especialment per al públic juvenil.** En oferta de televisió, l'augment del nombre de canals dels anys 2000 ha comportat que el català passés d'un terç de l'oferta el 2008 (32 %) a un 10 % el 2019. Així, hi ha un nombre més gran de canals en emissió i de cada 10, només un ho és en català.¹ La manca d'oferta en la nostra llengua es tradueix també en el consum, i és preocupant especialment quan observem el consum entre els joves, que és molt minoritari. Concretament, la quota de pantalla de televisió en català és de 10,5% entre joves de 13 a 24 anys. A això, s'hi suma el fet que els successius governs no han prioritzat l'ampliació de la base de seguidors de la CCMA i han oblidat sobretot l'audiència jove.

- **Suport públic a la producció cinematogràfica pròpia en català.** Tal com va publicar-se a l'Informecat 2019, al 2018 el 78% de les subvencions de l'ICEC a la producció de llargmetratges d'estrena als cinemes s'havien concedit a obres audiovisuals que no eren en versió original en català. A més, a les darreres edicions dels Premis Gaudí les pel·lícules candidates en llengua catalana presenten les xifres més baixes de la història dels guardons, mentre que moltes pel·lícules en altres llengües (especialment en castellà) han rebut suport de la Generalitat de Catalunya.

- **Castellanització de TV3 i Catalunya Ràdio.** Cada cop hi ha més continguts emesos a la televisió pública de Catalunya que no són en català. Aquesta situació s'ha anat agreujant progressivament malgrat que un dels principis fundacionals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) és el de «difondre i promocionar la llengua catalana», tal com recull la Llei 7/2019 (que modifica la Llei 11/2007), que actualment regeix la CCMA. Aquesta deriva lingüística cap a una presència menor del català i actituds de submissió/convergència lingüística al castellà en programes i sèries, com hem observat en casos com ara *Planta Baixa*, *FAQS* o sèries emeses en *prime time* com ara *Drama* o *Merlí*. *Sapere Aude*, per posar només alguns exemples. Així mateix,

sovint apareixen tertulians o experts convidats en un tema que parlen en programes de TV3 o a Catalunya Ràdio en castellà, quan hi hauria l'opció d'escollir convidats d'expressió catalana.

- **Reciprocitat dels mitjans de comunicació en català.** La nul·la reciprocitat o, en alguns casos, la reciprocitat parcial de les emissions de ràdio i de televisió en català entre els diversos territoris del domini lingüístic catalanoparlant suposen un atac frontal als drets lingüístics de més de 10 milions de ciutadans europeus. Aquesta restricció injustificada en la recepció dels mitjans de comunicació audiovisuals implica el menysteniment continuat dels Estats espanyol, francès i italià cap a la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries (CELRoM), malgrat que fou signada per tots tres estats i ratificada per Espanya.

- **Diversitat dialectal en els mitjans de comunicació, i en l'audiovisual en general.** L'estàndard a TV3 mostra que hi ha un desequilibri clar a favor de la modalitat oriental del Principat (Massanell, Ferre, Puigròs i Truyols, 2009, p. 159-160). Tal com assenyalen aquests autors «El 1995 es feia públic el Llibre d'estil de TV3, en què es declara que s'opta per descriure-hi la modalitat estàndard central perquè "més del noranta per cent dels locutors de TVC pertanyen efectivament a l'àrea central". En el documental "El futur del català" dirigit per Carles Prats (2022) es mostra com estan sorgint diversos creadors de continguts digitals en català que fan bandera de les varietats dialectals i denuncien el centralisme dels mitjans tradicionals.

2. Reptes

- Resoldre l'anomalia del català a les plataformes digitals. Manca: 1) el doblatge i la subtítolació en català d'aquelles estrenes més actuals i comercials i 2) la incorporació de versions ja doblades en aquesta llengua, amb diners públics, de pel·lícules i sèries que formen part dels catàlegs de les plataformes.

- Més finançament per a l'audiovisual en català i dotar de més pressupost a la CCMA perquè sigui el motor de l'audiovisual en català, de manera que permeti augmentar l'oferta de continguts de producció pròpia i la compra de producció externa de qualitat.

- Aposta urgent per l'obertura d'un canal juvenil (no franja) TDT i multiplataforma, i la compra/producció de productes audiovisuals infantils de qualitat que s'emetessin per TV3.

- Garantir l'acompliment de l'article 32.4 de la Llei del cinema que estableix que "com a mínim el cinquanta per cent de la dotació del Fons per al foment de la producció d'obres cinematogràfiques i audiovisuals s'ha de destinar a la producció de projectes cinematogràfics i audiovisuals en versió original catalana" (fons que gestionaria l'ICEC)

- Establir mesures legals i polítiques per aturar la castellanització de TV3 i Catalunya Ràdio.

- Establir una planificació d'actuacions i un calendari concret per a la reciprocitat total dels mitjans de comunicació en català.

- Diversitat dialectal. La coordinació entre territoris en aquesta qüestió és important. Cal que s'aprofiti cada contingut elaborat en català i sigui distribuït a la resta de territoris, sense imposar cap varietat dialectal, sinó, precisament, a partir del foment de la diversitat de parlars.

- Les intervencions que no són en català, siguin del format que siguin (entrevistes, declaracions al TN, diàlegs...), haurien, almenys, de subtitular-se en català per no deixar al marge el públic que no entén el castellà, com ara els habitants de la Catalunya del Nord o de l'Alguer, així com catalans que viuen a l'exterior i que no són competents en llengua castellana.

3. Preguntes associades

- Quina planificació i quines mesures hi ha previstes per normalitzar el català a les plataformes de vídeo a demanda?

- Quin % de finançament es preveu augmentar anualment per a l'audiovisual en català?

- Quan i de quina manera (quins canvis concrets) es preveu la creació d'un nou canal juvenil TDT i multiplataforma?

- Quines mesures es preveuen desplegar per aplicar l'article 32.4 de la Llei 20/2010 del cinema?

- Quan es preveu canviar i millorar el llibre d'estil de TV3 i la llei de la CCMA per tal que garanteixin el català com a eina de normalització lingüística de la Corporació?

- Quines mesures, en quins mitjans i quin calendari està previst per aplicar la reciprocitat total dels mitjans de comunicació del domini lingüístic?

- Quines mesures es preveuen per tal de fomentar la diversitat de parlars en els mitjans de comunicació de la CCMA i en l'audiovisual en general?

- Quan es preveu subtitular en català les entrevistes, declaracions, etc. dels canals de la CCMA per tal de tenir en compte el públic que no és competent en llengua castellana?

4. Informació complementària